

Skleda pride, skleda gré,
Urno! — — smo ob zadni žé.
Zdaj pozvane car popraša:
Je že dolgo hoja vaša,
Kje ste bili, kam ste šli,
Kaj po svetu se godí?
In za morjem al je huda,
Ste veliko zvedli čuda,
Je li sloga, je prepír,
Žuga vojska, al bo mir?
In glavar mu tako reče:
„Tudi tam različno teče,
Dans je dobro, jutro ne,
Tam ko tû prememba je.
Vse po čez, ni ravno hudo —
To de poglavitno čudo
Vidli smo, gotovo res,
Morskiga valovja vmes.
Bark pristanju clo ugoden
Je otok, nekđaj neploden,
Blaga poln današni dan,
Pod imenam raja znan.
Mesto je na njem prekrasno,
Imenitno, sreče glasno,
Djanju vsim kazaven bliš,
Pozlačenih polno hiš.
Cerkev, stolpov je dostojno,
Ljudstva noter clo nebrojno,
Nikdo vboštva ne pozná,
Vse se sveti od zlatá.
Sredi krasniga naselka
Pa stoji rudeča jelka,
In pod jelko v kraju tom
Iz kristala mali dom.
Po kvadratu svitle kuče

Veverca se bistro suče,
In oreške dan in noč
Pridno grize na vso moč;
Lešnike visoke cene,
Vse lupine, strôki, mreene,
Jedru bližna roba vsa
Je zlató in platina.
Jedra pak so kamni dragi,
Diamanti, oniks blagi,
Krizolit, opal, ahát,
Kalcedon, beríl, granát.
Veverci je budno brambo,
Dragotinam varno shrambo
Knez izvolil, čverst pisar
Piše v bukve vsako stvar.
Iz lupín denar se kuje,
Pridno krog se s tem kupčuje,
Silne kupe jeder pa
Knez v obrest po svetu dá.
Bodi dosti — izročeno
Vse po vsem z besedo eno —
Na otoku temu vsak
Starim Krezu je enak.
Koč in bajt se pa ne vidi,
Le poslopju slični zidi
Po okrožju tem bležé,
Ki se dvorske hiše zdé.
Temu mestu tako krasnim,
Na otoku slave glasnim,
Ukazuje knez Gvidon,
On ti pošlje svoj poklon!“
O povedbi zgodbe skupne
Jako car Saltan osupne,
Gledati vse to z očmi
Se skomina mu cedí.

„Ak me, reče, smert ne zmane,
Scer močí mi kaj ostane,
Me nikak ne vstavi zlom,
Vse te čuda vidil bom.“
Kuharca in zvita tkavka,
Babariha, zmot motavka,
Vse tri slike polznih kač,
Mislijo pa vse drugač.
Govoriti tkavka jame:
Kdo o tem se nek zavzame,
Veverca de grize sad? —
Vidno k tem jo sili glad!
Kar o drugim hvalno skaže,
Je prašanje al ne laže,
Pa recimo de je res,
Pičlo čuda le je vmes.
Ja povem vam večji čudo:
V morju vihra vreme hudo,
Zgorej žuga grozni kap,
Spodej puha slap na slap.
Se derví valovja mnogo,
Zvižga, psika, siča krogo,
Ter čez breg se zavalí,
Skupne kraje potopí.
Plane von ko blisk oblakov
Tri in trideset junakov,
Svitlih kakor jutra zor,
Vodja jim je Černomor.
Čudo to je imenitno,
Dan za dnevam stanovitno,
Jasno kakor zrak nebes,
In do zadne pike res.

(Dal. prih.)

Národní običaji.

Prstenkanje.

Národná igra dekliška v Istri.

Popisal J. V.

Dekleta, kadar ih je mnogo, hoteč igrati to igro, se lepo posedejo na okolo; vzamejo rožico i prsten, ter ena meju njimi srečka najprvo, ka bode prstenica, to je, ka bode skrivevala prsten; a potle, ka bode gankarica, to je, ka bode vganjevala v kih rukah je prstenica, prsten sknila. Srečka se pa tako-le: „binguli banguli prekončiron, čiči biči temperiči, čika čaka, uš baraka, ena vila, a biš paka“; ili: „jenoga, dvakuti, trikuti, čičere, pega, lega, smokva, lokva, denjo, dič“; na katero pride zadna beseda tega srečkanja, ona je prva prstenica a druga gankarica. Sedeče devójke drže sklopljene roke, kadar prstenica gré od druge do druge počemši igro segajoč vsakej v dlani, kakor da bi vsakej skrivši prsten pustila; a gangarica gré za njo pazljivo gledeč, kadi ga je ona za spravo pustila. Ko je prstenica vse devójke obšla, praša gankarico, kadi je prsten? Gankarica noseč rožico vganjeva do trikrat; ako trikrat ne vgane, ga gre prstenica na novo skrivat, i to tako dolgo, dokler ona vgane. Kadar gankarica vgane, kadi je prsten, sede ta na mesto one, ka je imela prsten v roci. Vstavša se devójka vzame prvej gankarici roko iz rok, ter gre s prstenico in sè še eno devójko, ki si jo same odberete, eno malo na stran; da se pogovoré vse tri, kega mladiča bi njej namenile; pogovorivši se pridejo nazaj, pak govori prstenica bivšej gangarici, ka se takrat vstane: „Pomoz Bože, mlada!“ ona odgovori: „tako budi stara (Bog ti daj

starost dočeka), odkuda sunce viliza?“ ona reče: „od zgora“; „a kamo zapada?“ ona odgovori: „zdolom“; „ča ti je najdraže?“ ona reče: „Bog, otac, mat, brati, sestre“; ona druga pita: „ča još? jisti, piti, lepa roba, zdravlje“, i tako gré prašanje i odgovaranje naprov; a naj zada, kadar nima več kaj reči, odgovori: „nu, neka bude, jedan lep, dobar mladič.“ Ko ona to reče, jej dá rožico i prsten na rožici govoreč: „to ti je poslal ta i ta; rožico za ljubav, a prsten za verovanje, ako ti je drago vzeti ga; ako bi bila zadovoljna, si stavi prsten na prst, a rožico pod grlo, ako ne bi pa bila zadovoljna ž njim, neće prijeti ni rožice ni prstena, pak jej morajo iti družega izbirati. Ako su jej pak izbrale kega za porugati jo, vžamši ona rožico in prsten ter sve skupa tja vrže rekoč: „sada glejte, kako sam hitela rožicu i prsten, tako bim i njega, da je ovde, i da ga morem. Dvakrat se ga more odvreči, a tretjikrat treba, da se zadovolji, ž njim. Ona devójka, ka je bila prstenica, bode potle gankarica, ona pak, pri kterej je prva gangarica vganila prsten, bode prstenica, pak se počne skrivanje i vganjevanje prstena na novo, samo nesme skriti prstena v roci ene, katerej so vže mladiča namenila, i to se ponavlja, ako imajo časa, dokler vsakemu dekletu mladiča ne namenijo. — S to igro si napravijo dekleta večkrat tak smeh, da od smeha vsa igra prestane. To igro dekleta igrajo najraje spomladi, v leti i jeseni, po vrtih v hladi, ali k igri ne pripusté nijednega možkega ni gledati ni poslušati.

Dopisi.

Iz Koroškega. †. (3. zbor koroških učiteljev.)
Zadnji zbor koroškega učiteljskega društva, v katerem

se je zbralo okoli 80 učiteljev iz vseh strani naše dežele, bil je v Celovcu in je trajal 2 dni. Ko je predstojnik društva končal nagovor in sporočilo o delovanju društva, se je začel govor o prvem predmetu, namreč: „Kaj bo učitelj kot svetovalni ud prihodnjega krajnega šolskega svetovalstva pomogel šolstvu“? Govorili so o tem učitelji: Jan. Zima, Pet. Benedikter in B. Nikl. Povedalo se je, da naj učitelj posebno za to skrbi, da si v občini (srenji) pridobi spoštovanje in ljubezen, da svoje socialno stanje vkorenini, da se čedalje bolj izurja in samo sebi pomaga na tem polji kar le more, da mu ne bo treba tu stati kot Marius na razvalinah Kartagoških. — Potem se je govorilo o učnini ali tako imenovanem šolskem denarji. Vsi so bili za to, da se odpravi ta nadloga, ktera učiteljevi blagajnici veliko sitnosti dela, šolo zstariši otrok v sovraštvo pelje, dragi šolski čas trati itd.; naj se učenik plača kakor uradnik iz kake deželne kase. Tudi našemu deželnemu zboru se bo ta resolucija izročila. — Govorili so o tej točki učitelji Seper, Pošl, Benedikter, Hofbauer, Lah. — Ustanovil se je končno tudi odbor za izdelovanje novega abecednika po novejši odgojni in didaktični poti in posebno za Koroško. Na posled je bila volitev predstojnika in odbornikov za 3 leta. Volili so za predstojnika zopet dosedanjega gosp. Šolc-a, za podpredstojnika g. Pöhl-na, za denarničarja g. Grünwald-a, za tajnika g. Benedikter-ja, za odbornike so bili izvoljeni gg. Beniš, Zill, Wüstner, Zima, Buchacher, Jank, Dragotin, Piron, Ragosnik in Nikl. — Prihodnji zbor bo zopet v Celovcu, pri kateri priložnosti se bojo tudi dela učencev iz različnih koroških šol in posebno orodje za nauk razstavili, da se bo videlo, kako stojimo, kakošen je napredek, kaj nam manjka in kako je temu v okom priti.

Iz Gradca 10. maja. —v—. Gotovo bo marsikoga čitatelja „Novic“ zanimalo izvedeti, da je c. k. ministerstvo nauka prof. dr. Kreka imenovalo „izpraševalnega komisarja za slovansko jezikoznanstvo in slovstvo kandidatom učiteljstva za višje realke“. Kakor slišimo, izdeluje marljivi gosp. profesor neko večje delo za našo „Matico slovensko“. Dobro!

V Pulji 7. maja. J. P. (*Nova trdnjava*.) Zopet se tukaj nova trdnjava staviti hoče, in sicer — slovanska čitalnica — ktera bo prav na pravem mestu proti sili italijanski na zemlji slovenski. Vpisalo se je že mnogo udov v novo čitalnico, med njimi tudi c. kr. okrajni glavar grof Atems, in nadjati se je, da pristopi veliko število vrlih Slovanov v to društvo. Presvitli škof porečki obljubili so novo čitalnico podpirati s hrvatskimi knjigami. Posebne zasluge pa o tej koristni napravi ima častiti g. auditor Sušnik, ki se marljivo prizadeva za ustanovo. — Včeraj ob 7. uri zvečer je francoski vojni parobrod, iz Reke prišedši, princa Napoleona sem pripeljal. Danes je obiskal orožnico našo (arsenal) ter je ogledal tudi novo suhaljo (Trocken-Dock); izvrstno delo mu je zelo všeč bilo.

Iz notranjske Bistrice 10. maja. — Danes je bila tukaj delitev premij za govejo živino. Veliko ljudstva in posebno kmetovalcev se je zbralo; to kaže, da narod naš ni nečimern za to napravo, ki ima povzdigniti rejo domače naše živine. Pripeljali so 7 bikov, 19 telic in 21 krav, v vsem skupaj tedaj 47. Komisija, ktero je vodil podpredsednik družbe kmetijske gospod dr. Costa, priznala je enoglasno premije tako-le:

Za bike. Prvo premijo je dobil Jakob Dekleva iz Selc, drugo Anton Meden iz Senožeč, tretjo Anton Bizjak iz Grobš. — Očitno pohvaljen je bil bik Jakoba Vrha iz Ratečega brda.

Za telice. Prvo premijo je dobil Marka Hrvatina iz Matenje vasi, drugo Jožef Ličan iz Bistrice in Janez Dekleva iz Bistrice. — Očitno pohvaljene so bile telice Miha Vrha iz Bistrice, Luka Oražma iz Matenje vasi in Jakoba Brgoča iz Žej. Telica Blaža Bole-ta, švicarskega rodú, je komisiji posebno všeč bila; al premije jej zato ni mogla dati, ker ta rod ne spada v vrsto tistih, katerim se premije delijo.

Za krave. Prvo premijo je dobil Luka Oražem iz Matenje vasi, drugo Janez Tomšič iz Petelin. — Očitno pohvaljene ste bile druga telica Luka Oražma in pa Janeza Tomšiča iz Bistrice. — Izvrstno lepo kravo miricodolskega rodú je na ogled postavil predstojnik podružnice kmetijske in dekan Anton Grašič; al ker je bil ud komisije in po postavi tedaj ni zahteval premije, mu je komisija posebno hvalo in zahvalo izrekla.

Iz Kalca. (*Pivški tabor na Kalcu*.) Vkljub ne ravno ugodnemu vremenu privrelo je ljudstva od dalječ in blizo, iz južne in severne, iz zahodne in izhodne strani v prvi ta tabor na zemlji kranjski, da se ga je nabralo nad 9000. Srce je rodoljubu veselja igralo videti vihrajoče zastave s stotinami ljudi pomikati se proti taborišči. „Sokola“, ki se je udeležil v obilnem številu, pozdravila je v Zagorji gospodičina Lavrenčičeva in in mu poklonila v imenu tamošnjih rodoljubov krasen venec in svetinje v spomin na pivški tabor. Presrečni sprejem ostane gotovo vsacemu v dobrem spominu. Naprošen od ustanoviteljev tabora začel je dr. E. H. Costa zborovanje z govorom, s katerim srčno pozdravlja taborite, rekši med drugim, da kakor so predniki branili se v starodavnih časih v taborih proti sovražniku telesnemu, se zdaj v taborih branimo duševno proti protivnikom narodnih pravic. Končá pa govor svoj s živio-klicem cesarju Francu Jožefu I., in ti-sočerni živio-klici zbranega naroda se odmevajo po Kalcu. Ko še predstavi gosp. Globočnika, c. kr. okrajnega glavarja v Postojni kot ces. komisarja, in omeni, da mora tabor svojega vodjo imeti, se čuje le en glas: gospod dr. Costa, naš poslanec, naj bode naš predsednik! — Zahvalivši se za častni posel omenivši, da gosp. dr. Lavrič ga bode namestoval takrat, ko bode sam govoril, pozdravlja taborite v imenu društva „Slovenije“ in bere telegrame in pisma, ki so došle taboru iz mnogih dežel. Potem so so začele razprave. Navdušenost za blagor domovine kazala se je pri vsakej priliki tako živa, da menda v nobenem taboru še tako. A vse se je vršilo tako mirno in v tako lepem redu, da se je videlo očitno, da narod slovenski razume častitljivost taborov. Drugi pot o govorih več.

Iz Ljubljane. (*Iz deželne odbora*.) Važnejše reči, ki jih je sklenil odbor v seji 1. in 8. t. m., bile so sledeče: Nova pogodba z usmiljenimi sestrami zaradi oskrbovanja bolnikov v tukajšnji bolnišnici na podlagi obširnih in natančnih prevdarkov je bila sklenjena in je že 1. t. m. moč zadobila. — Ravnatelj prihodnje gozdarske šole v Šneperku je odboru v razsodbo poslal prošnje posebno dveh gozdnarjev za učiteljsko službo v tej šoli; odbor se je odločil za nekega gospoda iz Hrvaškega. — O rokopisu, ki ga je gozdnar Moric Scheyer družbi kmetijski poslal za natis pod naslovom „Navod, kako naj ravnajo posamesni kmetje in cele soseske z gozdom“, in ki ga je družba z veliko pohvalo izročila deželnemu odboru, je bilo sklenjeno, naj se te res prav dobre knjižice, ki ne bo samo dobro došla šoli, temuč tudi vsem posestnikom gozdov, natisne 2000 iztisov in en iztis prodaja po prav nizki ceni, to je, po 10 novih krajc.; gosp. Scheyer-u,

ki je zložil ta poduk in skrbel za prav umevno predstavo v slovenski jezik, je pa deželni odbor zahvalo izrekel. — Na vprašanje c. k. deželne vlade: ali bi ne bila za Dalmacijo osnovana postava o razdelitvi občinskih zemljišč in pogozdevanji občinskih gozdov tudi kranjski deželi ugodna, je odbor odgovoril, da ne, kajti razmere dežele dalmatinske, kjer je 3 četrt delov vse zemlje občinska lastnina, so zelo drugačne kakor pri nas, in nikakor se ne vjema to, da bi se v eno in isto postavo dalo razdeljevanje občinskih zemljišč in pa zasajanje gozdov; deželni zbor kranjski pa je tudi že osnoval postavo za razdelitev sopasnikov, in posebna po c. kr. deželni vladi poklicana komisija je osnovala novo gozdarsko postavo. Ako se potrdi deželna postava za razdelitev pašnikov, utegne se sèm ter tje porabiti iz dalmatinske postave kaj, kar spada v izpeljavo omenjene postave. — Dovolila se je naprava posteljne oprave za 200 najdencev (špitalarjev), kedar se dajo v rejo na deželo. — Ker od julija meseca naprej se imajo v ljubljansko posilno delavnišnico jemati tudi ženske, se je dovolila priprava obleke in perila za te ženske. — 7000 listkov, ki se rabijo za spričala zdravniška pri cepljenji kóž, se je po zahtevanju c. k. deželne vlade dalo natisniti, in za ljubljansko mestno gospósko se je naročilo iz Št. Florijana na Štajarskem cepíva kravjih kóž, s katerim se cepijo ljubljanskim otrokom kóžé in to na tej poti pridobljeno cepívo pošilja zdravnikom na deželo. — Volitev dr. J. Razlaga za deželnega poslanca v Kranji je bila preiskana, in ker se je našlo, da se je v vsem vršila postavno in pravilno, je bilo sklenjeno, da deželni odbor predloži prihodnjemu zboru to volitev v potrjenje. — Ker je mestna gospóska za revne mestne bolnike v tukajšnji bolnišnici že okoli 15.000 gold. dolžna, pa tega dolga, zaradi kterega bode še pravice iskala pri viši državni sodnji, ne more plačati na enkrat, je deželni odbor vslišal prošnjo njeno, da poplačuje ta dolg v obrokih in sicer julija meseca letos 2000 gold., septembra 1000, decembra 3000 gold. in tako naprej; temu pa, naj bi deželni odbor se za prihodnje znižanje tega plačila na 2 petinki obrnil do deželnega zbora, se ni pritrdilo, ampak reklo, naj mestni zástop se za to sam obrne do deželnega zbora. — Vsled povabila c. kr. deželne vlade, naj deželni odbor v komisijo, ki se bo posvetovala o osnovi postave za napravo in vzdržanje obrtniških nadaljevalnih šol, pošlje 2 zastopnika svoja, je odbor odločil gosp. dr. Bleiweisa in gosp. Dežmana. — Sklepe pomnoženega odbora kmetijske družbe zaradi denarne podpore kmetijstva iz državnega zaklada (glej poslednji list „Novic“ na str. 145), ki jih c. kr. deželno predsedstvo poslalo deželnemu odboru v prevdarek, je odbor potrdil popolnoma. — Na željo c. kr. deželne vlade, naj deželni odbor svoje mnenje izreče o vodni postavi, je odbor, ne spuščaje se v stvar na drobno, pritrdil osnovi, ktera deželnim zborom prepušča, kar deželnim zborom gré, in to tem raji, ker ona pravila, ki jih je kranjski deželni zbor izrekel 1866. leta, se večidel nahajajo v osnovi vodne postave, ktere res potrebujemo; postava za ribstvo se deželnim zborom predloži sama za-se. — Za zidanje mostú čez Mirno je odbor vsled sklepa deželnega zbora iz deželnega zaklada dovolil 1800 gold., to je, tretjino stroškov. — Da se ogleda naprava Grosupeljsko-Krške ceste in njenega podaljšanja do Novega mesta, Črnomlja in Metlike, pošlje deželni odbor svojega zastopnika v komisijo z dotičnimi cestnimi odbori. — Ker Štajarci ne marajo za cesto Črno in nam cesta samo na kranjski strani ni za nič, ako se s cesto na štajarski strani ne sklene, je odbor po predlogu kamniškega cestnega

odseka in kamniške mestne županije sklenil, prihodnjemu deželnemu zboru nasvetovati, naj se popolnoma opusti ta cesta. — Za prihodnje leto 1869/70 je deželni odbor ljubljansko gledišče prepustil družbi nekterih meščanov in glediščin prijatlov brez subvencije iz stanovskega zaklada, prepusti jej pa deželne lože proti temu, da vsak mesec eno nedeljo brezplačno odstopi dramatičnemu društvu za slovenske igre.

— (*Prihodnja delitev premij za govejo živino*) je v Kostanjevici 14. dan t. m. Voditelj komisiji je gosp. Jožef Zevnik kot zastopnik družbe kmetijske; poleg predstojnika podružnice kmetijske gosp. dekana Polaka v Leskovcu, in gosp. župana kostanjeviškega Severja so sodniki v tej komisiji gosp. Juli Jombart, gosp. Avgust Paulin in gosp. France Gregorič. — V Idriji je delitev premij 19. dan t. m.; voditelj komisije je zastopnik kmetijske družbe gosp. Jože Debevec; udje komisije so: župan g. Höchtl, predstojnik podružnice kmetijske gosp. fajm. Majnik in trije drugi izvedenci. — V Žužemberku je delitev 20. dan t. m. Komisijo vodi gosp. Fr. Šolmajer, zastopnik kmetijske družbe; udje komisije so: gosp. Jan. Vehovec, župan žužemberški, gosp. Ignaci Klemenčič, predstojnika-namestnik podružnice Trebanske, gosp. Ed. Schaffer, gosp. Janez Zupančič in pa gosp. Franc Pehani.

— Družba kmetijska si je letos naročila iz Goriškega žensko, ktera je popolnoma izvedena v reji svilnih črvičev. Odbor družbeni je naznanil to vodstvom bogoslovskih šol in pa preparandije, ker se gospodom bogoslovcem in pripravnikom lepa prilika ponuja opazovati pravo ravnanje s svilnimi črviči od prve do zadnje dōbe.

— (*Štirinajstletna občna skupščina kat. rokodelske družbe ljubljanske.*) Po sporočilu prečastitega gospoda prof. dr. Vončine, ravnatelja katoliškega rokodelskega društva, 2. dne t. m. je pristopilo k tej družbi preteklo leto samo 23 rokodelcev, tako, da jih je zdaj — o začetku 15. družbenega leta — vseh skupaj 42. Tako malo jih ni bilo doslé še nikoli, kar družba stoji. Le-tej, se vé da neprijetni prikazni se — kakor je poročevalec po pravici povdarjal — nikakor ni čuditi gledé bodi-si na splošno politično in socijalno gibanje, bodi-si na posebne krajne ali mestne okoliščine, ktere so družbam s takim namenom, kakor ga imajo ravno kat. rokodelske družbe, to, kar je suhoparni veter rastlinam. Zraven teh družeb pa peša in hira tudi rokodelstvo leto za letom tako, da se vidoma zgublja stan pravih rokodelskih pomočnikov. Živi dokaz temu je med drugim to, da se je preteklo leto oglasilo tukaj samo 30 popotnih rokodelskih pomočnikov iz družih družeb, izmed kterih so samo štiri tukaj ostali. 16 tukajšnjih družbenikov je šlo v druge kraje, šest je zapustilo družbo, trije so bili izobčeni, večidel zaradi prepírov, ki so dvakrat družbi mnogo sitnosti prizadjali. Od druge strani pa se je ravno o priliki teh prepírov pri obilni večini družbenikov goreča ljubezen do družbe in skrb, da se odvráča vse, kar bi utegnilo biti družbi v škodo in v sramoto, tako lepo in tako živo razodevala, da, kakor poročilo v resnici trdi, ne more biti z lepa konec družbe, ktera je družbenikom to, kar je rojstni dom otrokom. — Častnim udom, kterih je bilo 7, so prirastli 4 mladi mojstri, namreč: gospodje: Bitenec pasár, Kaiser puškar, Köhrer strugar in Mulič čevljar. — Razun petja pod vodstvom pevovodja narodne čitalnice in organista pri stolni cerkvi gosp. Försterja so imeli družbeniki lepo priliko slišati in prihraniti marsikaj lepega in koristnega, kar sta jim teden za tednom iz natoroznanstva in iz zgodovine pripovedovala gosp. profesor Konšek, ki se že trinajsto

leto z blago vnemo trudi v prid družbi, in gosp. prof. Gnjezda, ki je ob enem tudi ravnatelja namestnik. V postu je začel podučevati družbenike, ter jih s posebno zadovoljnostjo podučuje v risanju realkin profesor g. Globočnik. — Akoravno je bilo preteklo leto prvokrat, pa gotovo tudi zadnjikrat — morebiti zavoljo lepšega, kakor je gosp. poročevalec šaljivo opomnil — okoli 25 gold. več stroškov kakor dohodkov, vendar so denarne družbine zadeve dosti ugodne, kajti družba ima pri družbi za pomoč obrtnikov v gotovem denarju naloženih blizo 1050 gold., 350 gold. pa v obligacijah. — V svojo hranilnico so družbeniki vložili zadnje leto okoli 420 gold., izplačalo se jim je blizo 300 gold.; vsega denarja pa, ki ga imajo družbeniki shranjenega v družbeni hranilnici, je okoli 800 gold. — Preteklo leto se je v bolj gotovo in zdatno pomoč bolnim družbenikom vpeljala posebna blagajnica, v katero sleherni 5 soldov na mesec vlaga in si s tem pridobiva pravico, da v bolezni dobiva prvih 8 tednov po 2 gld. na teden, drugih 8 tednov po 1 gold. na teden, potem pa po pol goldinarja. — Po vsem tem je družbe ravnatelj k koncu svojega sporočila pričujoče družbine dobrotnike in odbornike pač lahko vnel k daljni stanovitni srčnosti, ki je je toliko treba zlasti v zadnjih okoliščinah; in potrdili so mu pričujoči odborniki in družbeniki tem rajši, čem boljši jih je s svojim srčnim nagovorom navdušil dva večera pred slavni ravnatelj dunajske katoliške družbe, profesor dr. Gruša, kateri vrnivši se iz Rima je v prekrasnem govoru izročil blagoslov, ki ga je rokodelskim družbam posebej podelil preblagi zlatomašnik, naš neumrlji sveti oče Pij IX. in očitno navdušil ne le pričujoče mlade in stare rokodelce, temuč tudi drugo gospôdo, ki je bila pričujoča ta večer.

— Gosp. Jožef Peršè pride za ces. državnega pravdnika v Novomesto, ker deželne sodnije svetovalec Henrik Zajic iz Novega mesta gré v Celj; dr. Andrej Vojska ostane pri c. kr. okrožni sodnji novomeški svetovalec deželne sodnije.

— Gosp. Peter Grazeli, lastnik in izdajatelj „Triglava“, zavoljo sestavka „Naši nemški liberalci“ na 5 tednov v zapor obsojen, je 6. t. m. prestal kaznen.

— (Prve češnje) v Ljubljano iz Goriškega smo dobili danes 11. dne t. m.

— (Ljubljansko telovadsko društvo „Sokol“) zborovalo je izvanredno dne 8. maja. Preselilo se je društvo o sv. Jurji v novo svojo telovadnico v Gradisce v gosp. Cvajarjevo hišo, ktera je prav okusna, prostorna in svitla, tako, da more s zameno prav zadovoljno biti. Izvolila sta se 2 nova odbornika: gg. Fr. Kadilnik in Fr. Vrtnik. Sklenil se je zastop društva pri vsacem slovenskem taboru; prvi društveni izlet bode skoro gotovo v Dol v ljubljanski okolici. — Nadaljevalo se bode izdavanje nauka o telovadbi, tako, da konec šolskega leta imel bo tudi slovenski narod svojo knjigo o telovadbi. Konečno naj dostavljam še to, da društvo jako dobro napreduje; od onega časa, ko je presvitli cesar bil v Ljubljani in je „Sokol“ se odlikoval na kolodvoru, pristopilo je čez 50 društvenikov; po pravici pričakujemo, da vsa naša omladina se vrsti temu narodnemu društvu.

— (Pa se je le spet na limanice vsedla „Laibacherica“!) Iz Postojne je prinesla o Kalškem taboru „original-telegram“. Res prav „original“ je ta telegram, kajti to, kar se ima sklepati še le v pondeljek na Vižmarskem taboru, je „Laib.“ prinesla že kot sklepe Kalškega tabora! Če že dopise fabricirate v Ljubljani, imejte milost saj s telegrafom, da ne obešate na-nj laži, katerih on ni kriv. Potem se pa tudi lahko sodi, koliko resnice je v številki 4500!

— Izkaznice za železnico so se poslale čitalnicam, in na krajih, kjer teh ni, posamesnim rodoljubom, kateri so naprošeni skrbeti za to, da jih dobí vsaki, kdor se hoče peljati v tabor na Vižmarje blizo Ljubljane. Veljajo od 15. do 19. maja in ako bi jih kje zmanjkalo, naj se nemudoma piše društvu „Sloveniji“ v Ljubljano.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Državni zbor dunajski se bliža svojemu koncu. V petek se poklonite obé zbornici Njegovemu Veličanstvu v cesarjevi hiši, in v saboto se razidete. V saboto je zbornica poslancev dovolila železnico od Št. Petra na Reko in ministerstvu velela, da se kar hitro naredi železnica iz Pulja (Pola) skozi Istro. Mnogo reči je še rešiti, med temi nek tudi nova postava, da vsak zakon se mora skleniti pred cesarsko okrajno (kanton-sko) gosposko, potem še le v cerkvi; tudi se bota mož in žena mogla ločiti, ako sodnija to izreče! Tako hoče in velela nemška „Verfassungspartei“ in po tem — punktum! Kamo idemo! — V prenapredbo volilne postave so tudi zeló tiščali nemški liberalci, vendar jo je ministerstvo, če tudi ne rado, za zdaj odstranilo. „Reform“ grenke resnice drobí nemškim liberalcem ter jim kliče: Prenaredite ustavo! to je potrebno, neobhodno potrebno, da se vredi Avstrija tako, da bodo vsi narodi zadovoljni; pomnoženje državnih poslancev in volitev njih ne po deželnih zborih: to je le jalova pomoč! — Ker smo ravno o Avstriji govorili, naj povemo bralcem, da memogredé pri posvetovanji, kako naj se državni zakonik zdaj glasi, ko je Avstrija vsa druga kakor je bila poprej, ko je obsegala tudi Ogersko, je večina zbornice — proti glasom Poljakov, Slovencev in Tirolcev — odločila, naj se dežele zunaj ogerske krone imenujejo „cesarstvo avstrijsko“, tedaj Avstrija. Od 1867. l. so se te dežele imenovali „Cislajtanija“ itd., zdaj se je kar na vrat na nos odločilo, naj jej bo spet ime Avstrija. Ako pomislimo, kako mogočna je Avstrija dosle bila od leta 1804., misliti si mora vsak pod sedanjim imenom le „novo Avstrijo“ ali „malo Avstrijo“. — Ali pridejo zahteve galiciškega deželnega zbora na vrsto, ni menda še prav gotovo; Poljaki bodo tedaj morali še „čakati“, — pa saj radi čakajo! — Kardinal in nadškof zagrebški Haulik je umrl 81. let star. Dobrotljiv mož je bil in mnogo daroval milodarnim napravam, to je res, pa je imel tudi velikanske dohodke; al mož trdnega národnega značaja ni bil nikakor; sukal ga je Bach tako kakor Schmerling, Belkredi tako kakor Andrassy.

Žitna cena

v Kranji 10. maja 1869.

Vagán pšenice 4 fl. 10. — rži 3 fl. 20. — ječmena — fl. —. — ovsa 2 fl. 40. — soršice 3 fl. —. — ajde 2 fl. 40. — prosa 2 fl. 40. — krompirja 1 fl. 30. — fižola 3 fl. 20.

Žitna cena

v Ljubljani 8. maja 1869.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 40 — banaške 4 fl. 90. — turšice 2 fl. 90. — soršice 3 fl. 43. — rži 2 fl. 80. — ječmena 2 fl. 50. — prosa 2 fl. 50. — ajde 2 fl. 50. — ovsa 1 fl. 90 — Krompir 1 fl. 50.

Kursi na Dunaji 11. maja.

5% metaliki 61 fl. 70 kr. Ažijo srebra 121 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 69 fl. 55 kr. Cekini 5 fl. 87 kr.